

L.Ə.MUSTAFAYEVA
dissertant
e-mail: laye_mustafayeva@mail.ru

Azərbaycan Dillər Universiteti
(Bakı şəh., R.Behbudov küç., 134)

ZEVQMA VƏ DİGƏR LEKSİK ÜSLUBI VASITƏLƏR

Açar sözler: üslub, vasita, cümlə, zevqma, metafor, məna, matn

Ключевые слова: стиль, средство, предложение, зеугма, метафора, смысл, текст

Key words: style, means, sentence, zeugma, metaphor, meaning, text

Üslub həmişə dil istifadəçilərinin saysız-hesabsız kommunikativ məqsədlərinə xidmət edən müxtəlif dil vasitələrinin (ifadə resurslarının) seçimi və birləşməsi prinsipi ilə xarakterizə olunur. Stalistikanın məzmunu yalnız üslubun tədqiqi ilə məhdudlaşa bilməz. Buraya həmdə təəssürat yaratmaq məqsədi daşıyan nitqin müxtəlif sferalarında istifadə olunan ifadə vasitələrinin və üslub vasitələrinin öyrənilməsi daxildir. Ona görə də onlar tək müəyyən üslubla bağlı deyil. Stalistikanın əsas anlayışları obrazlılıq, ifadəlilik, qiymətləndirmə, emotivlik, ifadəli vasitələr və üslub vasitələridir. Stalistika mətnin dilini aydınlaşdırır.

Stalistikanın problemləri ilə məşğul olan dilçilər arasında üslub vasitələrinin təsnifi ilə bağlı yekdil fikir yoxdur. I.V.Arnold xüsusi üslub funksiyasını yerinə yetirən leksik və sintaktik şəkilli və ifadəli vasitələr kimi başa düşülən fiqurları vurğulamağa üstünlük vermişdir [1, s.148].

Y.M.Skrebnov "vahidlər" və "sətirlər" stilistikası kimi baxılan sintaqmatik və paradiqmatik üslub vasitələrini fərqləndirmiştir. O, üslub vasitələrini aşağıdakı kimi təsnif etmişdir [2, s.102]:

- 1) Figures of quantity – Kəmiyyət fiqurları;
- 2) Figures of quality – Keyfiyyət fiqurları.

I.R.Qalperin qrammatika və lügətlərdə qeydə alınmış nitqin emosional və məntiqi gücləndirilməsinə xidmət edən dilin ekspressiv vasitələri ilə dil faktlarının şüurlu ədəbi işlənməsi olan üslub vasitələri arasındaki fərqi vurğulamışdır. I.R. Qalperin üslubi vasitələri dildə obyektiv mövcud olan vasitələrin ümumiləşdirilməsi, tipləşdirilməsi və onların keyfiyyətcə transformasiyası, "ümumiləşdirmə və tipləşdirməyə çatan dil vahidinin hər hansı tipik struktur və ya semantik xüsusiyyətinin şüurlu və düşünülmüş şəkildə gücləndirilməsi, beləliklə generativ modelə çevriləməsi" [3, s.30] hesab etmişdir. O, üslub vasitələrini 3 qrupda təhlil etmişdir:

- 1) Fonetik üslubi vasitələr;
- 2) Leksik üslubi vasitələr;
- 3) Sintaktik üslubi vasitələr.

A.N.Moroxovski üslub vasitələrinə praktiki və nəzəri baxımdan yanaşmışdır. Praktiki baxımdan üslub vasitələrini belə müəyyənləşdirmiştir:

- a) Troplar;
- b) Nitq fiqurları.

Nəzəri cəhətdən üslub vasitələri isə bunlardır:

- 1) Fonetik vasitələr;
- 2) Qrafik vasitələr;
- 3) Leksik vasitələr;
- 4) Sintaktik vasitələr;
- 5) Leksik-sintaktik vasitələr [4, s.54].

Azərbaycan dilçiliyində Ə.Damirçizadə üslubi vasitələri nəzərdən keçirarkən onları üslubiyyatın predmeti kimi götürmüştür. O, bədii üslub vahidləri adı altında fonetik, leksik və qrammatik üslub vasitələrini tədqiqata cəlb etmişdir [5, s.21].

Bu üslub vasitələri arasında leksik üslubi vasitələrin əhəmiyyəti böyükdür. Oxucunun şururunda yazıcıının oxucusunun başa düşməsini və ya qəbul etməsini istədiyi fikri təmsil edən aydın təsəvvür yaratmasına imkan vermək üçün obrazlılıqdan və ya təsvirlərdən istifadə edilə bilər. Təsvir çox vaxt kifayat qədər emosional olur, ona görə də ondan müəyyən hissələri ifadə etmək və ya oxucuda emosional reaksiya oyatmaq üçün də istifadə oluna bilər. "Obrazlılıq funksiyasına malik üslubi vasitələr təsvir olunan mövzu və ya fenomen haqqında hiss olunan təsəvvür yaratmaq deməkdir" [6, s.115].

Leksik üslubi vasitələrin işlədilməsində aşağıdakı məqsədlər ortaya çıxır:

- Müxtəlif növ leksik mənaların qarşılıqlı təsiri;
- Təsvir edilən hadisələrin xarakterik əlamətlərinin intensivlaşması;
- Müxtəlif üslubi aspektli sözlərin qəsdən qarışdırılması.

Bu məqsədləri nəzərə alaraq, leksik üslubi vasitələrin 3 qrupda təsnifatı mövcuddur:

1. Müxtəlif leksik məna növlərinin qarşılıqlı təsiri.

- ilkin və törəmə məna (zevqma və söz oyunu);
- lügəvi və kontekstual məna (metafora, metonimiya, ironiya);
- məntiqi və emotiv məna (epitet, oksimoron);
- məntiqi və nominativ məna (antonomasiya);

2. Xüsusiyyətin intensivlaşması (bənzətmə, hiperbola, perifraz).

3. Çoxluq ifadələrinin özünəməxsus istifadəsi (klişe, atalar sözləri, epiqram, sitat).

Zevqma bir feilin müxtəlif semantik məna daşıyan iki isimlə birləşməsidir. Semantik əlaqə bir tərəfdən hərfi, digər tərəfdən isə metaforikdir. Zevqma cümlədəki bir sıra elementlərin ortaq bir sözlə bir-birinə bağlılığı bir üslubi vasitədir. Zevqma bir-birinə feillə, avəzlilikləri isimlərlə, birbaşa obyektləri feillərlə və ya sıfət ifadələrini feillə birləşdirən subyektləri əhatə edə bilər. Əslində on çox yayılmış üslubi vasitələrdən biri olaraq feilin təkərənini aradan qaldırmaq üçün istifadə edilir.

Zevqma struktur baxımından on azı üç komponentdən ibarət ola bilir. Onun əsas sözü bir neçə bitişik sözlə eyni qrammatik, lakin fərqli semantik əlaqələrdə işlənir. Əsas söz birinci bitişik sözlə birləşərək frazeoloji söz birləşməsini əmələ gətirir. Eyni əsas söz ikinci bitişik sözlə birləşərək sərbəst söz birləşməsini əmələ gətirir. Ünsiyyət zamanı iki sintaktik strukturun oxşarlığı və semantik əlaqəliliyi arasında ziddiyyət yolu ilə əldə edilən yumoristik effekt yaratmaq üçün zevqmadan istifadə olunur.

Söz oyunu (Pan) səs baxımından eyni olan, lakin mənaca fərqli və ya eyni sözün müxtəlif mənalarının işlədilməsindən ibarət olan bir fiqurdur. Söz oyunu istər yumoristik, istərsə də ciddi ritorik təsir üçün oxşar sözlərin və ya ifadələrin qəsdən qarışdırılmasından ibarət nitq fiqurudur. Bu, bir sözün, cümlənin və ya diskursun iki və ya daha çox müxtəlif mənaları əhatə etməsi üçün dilin xüsusiyyətlərindən istifadə etməyin bir yoludur. Belə ki, yumoristik və ya söz oyunlarının yaratdığı hər hansı digər effektlər sözlərin gətirdiyi qeyri-müəyyənliklərdən asılıdır.

D.Delabastitaya görə söz oyunu dörd kateqoriyaya bölünür [8, s.128]:

- Omonimiya (eyni səslər və eyni yazılış);
- Homofoniya (eyni səslər, lakin fərqli yazılışlar);
- Homoqrafiya (fərqli səslər, lakin eyni yazılış);
- Paronimiya (həm orfoqrafiyada, həm də səsde cüzi fərqlər var).

Ümumilikdə söz oyunu müxtəlif şəkildə təsnif edilmişdir. Bütün formaların bu şəkildə müəyyənləşməsi daha məqsədə uyğundur:

- Leksik-semantik söz oyunu;
- Struktur-Sintaktik söz oyunu;
- Struktur-Semantik söz oyunu;

Dilin bir xüsusiyyəti olaraq, bir söz və ya ifadə birdən çox mənaya malik olduqda və müvafiq olaraq bir linqistik ifadə birdən çox anlayış və ya şərhə imkan verəndə qeyri-müəyyənlik yaranır. Beləliklə, qeyri-müəyyənlik bir oyun konvensiyasıdır, lakin S.Attardonun qeyd etdiyi kimi, hər ikimənalı söz söz oyununu təşkil etmir [9, s.133]. Qeyri-müəyyənlik əksər hallarda zarafatların yaradılmasında onların uğurlu tətbiqlərinə əsaslanır. Buna görə də bu cür qeyri-müəyyənlik dildə qarşısını almaq əvəzinə istifadə edilməli bir şey kimi qəbul edilir. Linqistik qeyri-müəyyənlik daha çox leksik, qrammatik və ya sintaktik kimi qeyri-müəyyən "elementlər" vasitəsilə yaranır. Söz və ya söz birləşməsinin leksik qeyri-müəyyənliyi, sözün mənsub olduğu dildə onun birdən çox məna daşıması ilə əlaqədardır. Semantik qeyri-müəyyənlik o zaman baş verir ki, bir cümlədə qeyri-müəyyən bir söz və ya ifadə özündə birdən çox məna daşıyan söz və yaxud da söz birləşməsini ehtiva etsin. Sintaktik qeyri-müəyyənlik o zaman yaranır ki, cümlə, cümlənin strukturuna və onun sintaksisində görə iki və ya daha çox müxtəlif məna daşıya bilər.

Sözün lügəvi mənası ilə kontekst mənası arasında əlaqə müxtəlif xətlər üzrə davam etdirilə bilər: yaxınlıq prinsipi əsasında, yaxınlıq və ya simvol – istinad əlaqələri, ya da ziddiyət. Beləliklə, birinci prinsipə əsaslanan üslub vasitəsi metafor, ikinci prinsipdə metonimiya, üçüncü prinsipdə isə ironiyadır.

Metafora iki uyğun anlayışın müəyyən xassələrinin və ya xüsusiyyətlərinin yaxınlığına və ya oxşarlığına əsaslanan lügəvi və kontekstual məntiqi mənalar arasında əlaqədir. Bu, oxşarlıq assosiasiyyasına əsaslanan bir adın ötürülməsidir və buna görə də əslində gizli bir müqayisədir. Bir şeyi başqa bir şəymış kimi istinad edərək digərinə bənzədən təsvir üsulu təqdim edir. V.V.Vinoqradov yazır: "...metafora, şablon deyilsə, fərdi dünyagörüşünün təsbit edilməsi aktıdır, subyektiv təcrid aktıdır... Ona görə də söz metaforası dar, subyektiv qapalı olur, ...obyekt və ya hadisə və onun semantik əlaqələri haqqında oxucuya subyektiv baxış tətbiq edir" [7, s.167].

Metaforun ifadəliliyi hər iki obyektin - əslində adlandırılan və öz "qanuni" adını verən obyektin təsvirlərinin gizli mövcudluğu ilə dəstəklənir. Beləliklə, formal olaraq adın ötürülməsi ilə iki fərqli varlıq üçün ümumi olan bir xüsusiyyətin oxşarlığına əsaslanaraq mürəkkəblik yaradılır. Əlaqədar obyektlər arasındaki uyğunsuzluq nə qədər geniş olarsa, metafor bir o qədər təəccüblü və gözlənilməz, daha ifadəli olar.

Şəxsləndirmə (Personification) bir növ metafordur. Bu, cansız cisimlərin və ya mütərrəd fikirlərin canlı varlıq kimi təmsilidir. Mütərrəd fikirlər çox vaxt böyük hərfə yazıılır və o, əvəzliklər ilə əvəz edilə bilər. Şəxsləndirmə tez-tez cansız obyektdə və ya mütərrəd fikrə birbaşa müraciət etməklə həyata keçirilir. Metafor və şəxsləndirmənin üslub məqsədləri müxtəlifdir. Onlar təsvirə dinamik güc vermək, obraz yaratmaq, insanları və ya obyektləri xarakterizə etmək, tamaşaçının xüsusi əhval-ruhiyyəsini canlandırmaq üçün istifadə olunur.

Metonimiya lügətlə kontekstual mənalar arasında fərqli münasibət növü, eyniləşdirməyə deyil, bu mənaların təmsil etdiyi iki anlayışı birləşdirən bir növ assosiasiyyaya əsaslanan münasibətə əsaslanır. Metonimiyyada adların köçürülməsi metaforda olduğu kimi iki müxtəlif sözün onların semantik quruluşunda ümumi komponentə malik olması zərurətini nəzərdə tutmur, reallıqda iki obyektin (hadisələrin) ortaq mövcudluq əsaslarına malik olmasından irəli gəlir. Metonimiya ("ad dəyişikliyi") reallıqda ümumi mövcudluq əsaslarına malik olan obyekt və ya hadisələrin yaxınlığına əsaslanan adların köçürülməsidir. Metonimiya əmələ gətirən münasibətlər bunlardır: gözə çarpan əlamətin şəxs üçün seçilməsi, yaradılmış şeyin əvəzinə müəllifin adı, hərəkətlərin adları əvəzinə alətlərin adları, ondan hazırlanmış əşyanın əvəzinə material, hərəkət əvəzinə hərəkat mənbəyi, (reklamda) mahsul əvəzinə arzu olunan effekti işlənə bilər.

Metonimiyanın bir növü də sinekdoxadır. *Sinekdoxahissə* və bütövlük arasındaki münasibətlərə əsaslanır. Həm metonimiyyadan, həm də sinekdoxadan aşağıdakı hallarda istifadə olunur:

- Təsəvvür yaratmaq;
- Konsepsiyanın xüsusiyyətini və ya vacib keyfiyyətini vurğulamaq;

c) Kimisə onun tək bədən hissəsinə və ya xüsusiyyətinə istinad edərək dolayısı ilə xarakterizə etmək;

d) Linqvistik ifadəyə hər hansı xüsusi qüvvə vermək.

İroniyadasözün kontekstdəki mənası lügətdəki mənanın əksi kimi qəbul edilir. İroniya iki bir-birinə zidd olan lügət və kontekstual məntiqi mənanın qarşılıqlı təsirinə əsaslanır. İroniya kontekstdən kənardə mövcud deyil. İroniya humorla qarışdırmaq olmaz. Onların çoxlu ortaq cəhətləri var. Belə hallarda ironiyanın təsirini bütün mətn yaradır.

Epitet (Epithet) obyektin həm mövcud, həm də xəyalı xüsusiyyətlərini ifadə edir. Onun əsas xüsusiyyəti onun emotivliyi və subyektivliyidir. Onu təyin etmək üçün obyektdə əlavə olunan xüsusiyyət həmişə danışanın özü tərəfindən seçilir.

Epitet əsrlər boyu ən çox istifadə olunan leksik üslubi vasitə olaraq qalmışdır. Uzun və təkrar istifadə nəticəsində epitetlər sabitləşir. Homer poeziyasında ilk dəfə rast gəlinən və o vaxtdan bəri təkrarlananlar Homer epitetləri kimi tanınır: "swift footed Achilles" ("sürətli ayaqlı Axilles"), "rosy fingered dawn" ("qızılbarmaqlı şəfəq").

Epitetlərin quruluşu və semantikası son dərəcə dəyişkəndir ki, bu da onların uzun və geniş istifadəsi ilə izah olunur. Semantik olaraq iki əsas qrup fərqləndirilməlidir, onlardan ən böyüyü affektiv (yaxud emosional) qruplardır. Bu epitetlər danışan tərəfindən obyektin emosional qiymətləndirilməsinə xidmət edir. Lügətdə rast gəlinən seçici sözlərin əksəriyyəti affektiv epitetlər kimi istifadə olunur: "gorgeous" (möhəşəm), "nasty" (murdar), "magnificent" (möhəşəm), "atrocious" (vəhşi) və s.

İkinci qrup – məcazi və ya köçürülmüş epitetlər sıfırlarla ifadə olunan metafor, metonimiya və bənzətmələrdən əmələ gəlir. Məsələn, "the smiling sun" ("gülümşəyən günəş"), "the sleepless pillow" ("yuxusuz yastıq"). Metafor, metonimiya və bənzətmə kimi, uyğun epitetlər həm də birinci halda iki obyektin xüsusiyyətlərinin oxşarlığına, ikinci halda ixtisaslaşdırılmış obyektlərin yaxınlığına əsaslanır.

Bələliklə, epitet məntiqi və emosional mənanın qarşılıqlı təsirinə əsaslanır. Sonrakı kontekstdə doğulur və məntiqi mənaya üstünlük verir. Epitetlər portretləri ictimai mövqə, milliyət, həyat təcrübəsi və "daxili aləmi", fiziki vəziyyəti və yaşı haqqında bəzi məlumatlar ilə təmamlayır. Epitet yazıçıya parlaq və canlı xarakter portretini yaratmağa kömək edir və eynisi bütün roman boyu təkrarlana bilər. Bu halda personaj ona məxsus olan müəyyən bir təsvir işarəsi ilə təmin edilir ki, bu da oxucunun xarakterini asanlıqla müəyyən edə bilər.

Oksimoron (Oxymoron) əks və ya ziddiyyatlı sözlərin, terminlərin, ifadələrin və ya fikirlərin paradoksal vasitələrlə ritorik təsir yaratmaq üçün birləşdirildiyi ədəbi nitq obrazıdır. Oksimoron "ziddiyyət" adlanan ifadələrin uyğun alt çoxluğudur. Oksimorona digər paradoks və ziddiyyatlardan fərqləndirən cəhət ondan ibarətdir ki, onlar qəsdən, ritorik təsir üçün istifadə olunur və ziddiyyət yalnız açıq-aydın görünür, çünki terminlərin birləşməsi hansısa anlaysın yeni ifadəsini təmin edir [10, s.2].

Oksimorona təşkil edən iki termin arasında əldə edilən məna əlaqəsindən asılı olaraq iki növ oksimoroni ayırd etmək olar: birbaşa və dolayı. Birbaşa oksimoronda birbaşa antonimlər müəyyən ölçüdə iki əks qütbü təmsil edən iki leksik element başa düşülür: "wet dryness" ("nam quruluq") and "sound silence" ("səsin stükütü"). Dolayı oksimoron zamanı antonim mənalı sözlər birləşmir. Həmin hallarda dolayı antonim münasibəti daha dəqiq müəyyən etmək üçün məna əlaqəsinin başqa bir növü olan hiponimiyadan istifadə olunur. Hiponimiya xüsusi və ümumi leksik elementlər arasında yaranan əlaqədir ki, birincisi ikinciye daxil edilir. Hiponimiyanın məna əlaqəsini nəzərə alaraq, dolayı oksimorona birinin digərinə birbaşa təsirini göstərmək olar: "whistling silence" ("fisıldayan səssizlik"), "sunny coldness" ("isti soyuqluq").

Bənzətmə (Simile) iki obyektin qismən eyniliyinin (yaxınlıq, oxşarlıq) açıq ifadəsidir. Eynilik sözü yalnız müqayisə edilən obyektlərin müəyyən xüsusiyyətlərinə şəmil edilir; əslinde, obyektlər eyni ola bilməz; onlar yalnız oxşardırlar, bəzi eyni xüsusiyyətlərə görə bir-birinə bənzəyirlər. Bənzətmə müxtəlif formallara, semantik xüsusiyyətlərə və ifadəli məqsədlərə ma-

likdir. Bənzətən başqa bir üslub vasitəsi ilə birləşdirilə və ya müşayiət oluna bilər və ya bu və ya digər üslub effektinə nail ola bilər. Beləliklə, çox vaxt təsvir olunan xüsusiyyətlərin işirilməsinə əsaslanır.

Hiperbola (Hyperbole) qəsdən işırtma yolu ilə vurğunun aktiv olduğu leksik üslubi vasitədir. Burada danışanın hissələri və duyğuları o qədər cəmləşmişdir ki, onun nitqində obyektin kəmiyyət və ya keyfiyyət tərəfini gücləndirməyə müraciət edirlər. Hiperbola "ontoloji istinadı nəzərə alınmaqla əsaslandırılmışdan daha ifrat olan ifadə"dir [11, s.166]. İşırtma hiperbolanın ilk elementidir Hiperbolik mətnlərdə natiq element və ya xüsusiyyəti işiştir. Yaziçılar işırttdikdə, adətən bir şeyin əhəmiyyətini vurğulamaq istəyirlər.

Perifraz (Periphrasis) bir sözün və ya ifadənin mənasının dolayı yolla bir neçə və ya bir çox sözlə ifadə olunduğu üslub vasitəsidir. Nitq obyektinin müəyyənləşdirilməsinin bu üsulu metonimiya ilə bağlıdır. Bu iki termin arasındaki fərq ondan ibarətdir ki, perifraz bir dil vahidi ilə ifadə edilə bilməz; həmisi birdən çox sözdən ibarətdir. Müasir nəşrdə perifrazdan bu məqsədlərlə istifadə olunur:

- verilmiş obyektin bəzi xüsusiyyətlərini və ya xassələrini ortaya çıxarmaq və gücləndirmək,
- monoton təkrarlardan qaçmaq.

Perifraz obrazlı və məntiqi olaraq təsnif edilə bilər. Obrazlı perifraz ya metaforaya, ya da metonimiyaya əsaslanır. Məntiqi perifraz təsvir olunan obyektin xas xüsusiyyətlərindən birləşmə və ya keçici xüsusiyyətinə əsaslanır.

Ümumilikdə müasir ingilis dilində leksik üslubi vasitələr mətnin müxtalif növlərində geniş şakildə istifadə olunur. Onların işlədilməsindəki əsas məqsəd mətnə bədillik, obrazlılıq və məhdudlaşdırmaqdır. Eyni zamanda onlar mətndə ifadə olunan mənanın açılmasında da xüsusi rola malikdir.

Ədəbiyyat

- Арнольд И.В. Семантика. Стилистика. Интертекстуальность. Москва: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010, – 448 с.
- Скребнев, М. Основы стилистики английского языка. Москва: Астрель АСТ, 2003, – с.102-103.
- Galperin I.R. Stylistics. Moscow: Vysshiaia Shkola, 1981. – 334 p.
- Москальская О.И. Грамматика текста. Москва: Высшая школа, 1981, – 154 с.
- Dəmirçizadə Ə. Azərbaycan dilinin üslubiyyəti. Bakı: Azərtədrisnəşr, 1962. – 121 s.
- Ashurova D.U. Text linguistics. T.: Taffakur qanotı. 2012, – 204 p.
- Виноградов В.В. О языке художественной литературы. Москва: Гослитиздат, 1959, – с.167-258.
- Delabastita, D. Word play and Translation: Introduction. In The Translator. Studies in Intercultural Communication. Volume 2, Number 2; special issue. Manchester: St. Jerome Publishing, 1996, – p.128-136.
- Attardo S. Linguistic Theories of Humour. Berlin: Mouton de Gruyter, 1994, – 256 p.
- Small K. Oxymoron. 2008, URL:<http://www.squidoo.com>
- Burgers C., Brugman B.C., Lavalette K.Y. & Steen G.J. HIP: A Method for Linguistic Hyperbole Identification in Discourse. Metaphor and Symbol, 2016, 31(3), – p. 163-178.

Л.А.Мустафаева

Зевгма и некоторые другие лексико-стилистические средства

Резюме

В статье рассматриваются лексико-стилистические средства в современном английском языке. Во-первых, это дает некоторую информацию о стиле в языке. В нем утверждается, что стиль всегда характеризуется принципом отбора и сочетания различных языковых средств (средств выражения), которые служат бесчисленным коммуникативным целям пользователей языка.

В статье проанализированы такие лексико-стилистические средства, как зевгма, игра слов, метафора, а также метонимия и другие.

L.A.Mustafayeva

Zeugma and some other lexical-stylistic means

Summary

The article deals with lexical-stylistic means in modern English. It firstly gives some information about the style in the language. It states that style is always characterized by the principle of selection and combination of various language means (expression resources) that serve the countless communicative purposes of language users.

The lexical-stylistic means such as zeugma, pun, metaphor as well as metonymy and others have been analyzed in the article.

Rəyçi: filol.e.d. L.M.Cəfərova

Redaksiyaya daxil olub: 13.04.2023